

DÜNYA MİRAS SÜRECİNDE BURSA ve CUMALIKIZIK YÖNETİM PLANI

Prof. Dr. Neslihan Dostođlu
Bursa Alan Başkanı
1.11.2013

YÖNETİM PLANLARIYLA İLGİLİ ULUSAL MEVZUAT

UNESCO, 1972'DE PARİS'TE YAPILAN TOPLANTISINDA, DÜNYA ÜZERİNDE YOK OLAN KÜLTÜREL DEĞERLERİ KONTROL ALTINA ALMAK VE UĞRAYACAKLARI TAHRİBATI ENGELLEMELERİ AMACIYLA **DÜNYA DOĞAL VE KÜLTÜREL MİRASI KORUMA KONVANSİYONU** (CONVENTION CONCERNING THE PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL AND NATURAL HERITAGE) SÖZLEŞMESİNİ İMZALAMIŞTIR.

BU AŞAMADAN SONRA, **KÜLTÜREL VE DOĞAL MİRAS İÇİN LİSTE** (THE WORLD HERITAGE LIST) UYGULAMASI BAŞLATILMIŞTIR.

1946 YILINDAN BERİ UNESCO'NUN ÜYESİ OLAN TÜRKİYE'DE BU SÖZLEŞME (DÜNYA DOĞAL VE KÜLTÜREL MİRASI KORUMA KONVANSİYONU) **1982 YILINDA ONAYLANMIŞ VE 1983 YILINDA RESMİ GAZETEDE** YAYINLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİRMİŞTİR.

2000 YILINDAN SONRA UNESCO, KORUNMASI GEREKEN VARLIKLARIN VE ALANLARIN DÜNYA MİRAS LİSTESİNE ALINABİLMESİ İÇİN "**ALAN YÖNETİMİ PLANLARI**"NIN HAZIRLANMASINI VE UYGULANMASINI BİR ÖN ŞART OLARAK ARAMAYA BAŞLAMIŞTIR. BÖYLECE KORUNAN VARLIĞIN VEYA ALANIN, BÜTÜN YÖNLERİ VE İLGİLİ TÜM TARAFLARIN KATILIMIYLA KORUNMASINA ÇALIŞMAKTADIR.

BU KAPSAMDA, ÜLKEMİZDE DE SİT ALANLARI VE ÖREN YERLERİ İÇİN ALAN YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI ŞARTI **2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU'NA 2004** YILINDA EKLENEREK ZORUNLU HALE GETİRİLMİŞTİR.

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİNDE «TÜRKİYE»

HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARIYLA DÜNYA GENELİNDE UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NE KAYITLI **981 KÜLTÜREL VE DOĞAL VARLIK BULUNMAKTA** OLUP BUNLARIN **759** TANESİ KÜLTÜREL, **193** TANESİ DOĞAL, **29** TANESİ İSE KARMA (KÜLTÜREL/DOĞAL) VARLIKTIR.

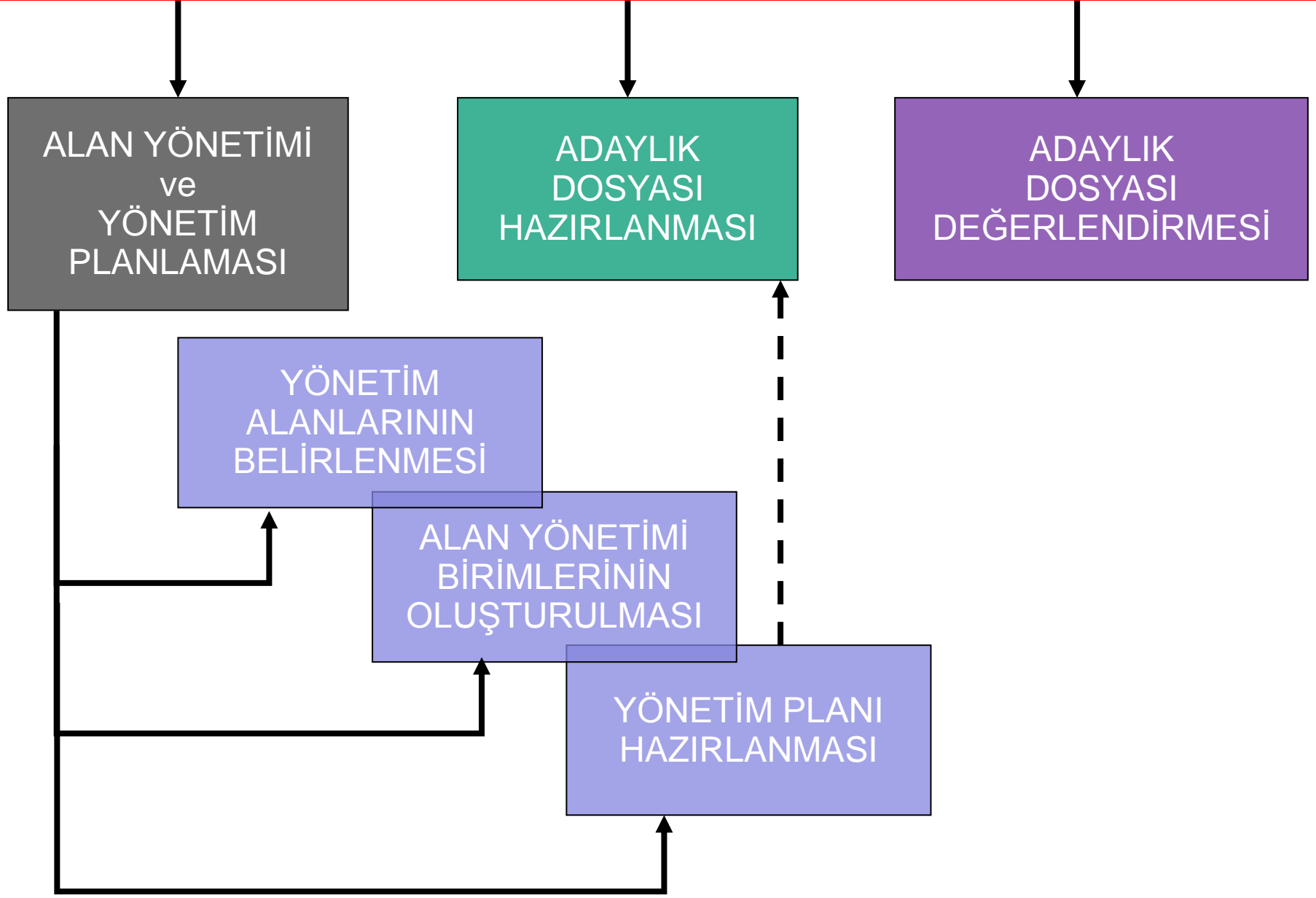
ÜLKEMİZDE YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR NETİCESİNDE BUGÜNE KADAR UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NE **11 ADET VARLIĞIMIZIN** ALINMASI SAĞLANMIŞTIR.

<u>ADI</u>	<u>KABUL TARİHİ</u>	<u>NİTELİK</u>
İstanbul'un Tarihi Alanları	1985	Kültürel
Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)	1985	Doğal / Kültürel
Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)	1985	Kültürel
Hattuşaş (Boğazköy) - Hitit Başkenti (Çorum)	1986	Kültürel
Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta)	1987	Kültürel
Xanthos-Letoon (Antalya - Muğla)	1988	Kültürel
Pamukkale-Hierapolis (Denizli)	1988	Doğal/Kültürel
Safranbolu Şehri (Karabük)	1994	Kültürel
Truva Antik Kenti (Çanakkale)	1998	Kültürel
Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)	2011	Kültürel
Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya)	2012	Kültürel

GEÇİCİ LİSTE

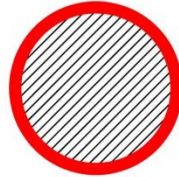
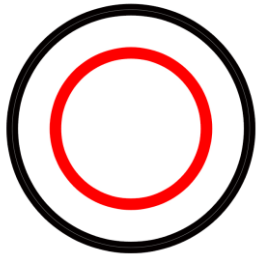
- TÜRKİYE TARAFINDAN UNESCO'YA İLK OLARAK 1994 YILINDA TESLİM EDİLEN VE 2013 YILINA KADAR GÜNCELLENEN GEÇİCİ LİSTE HALEN **41 VARLIK** İÇERMEKTEDİR.
- **BURSA** GEÇİCİ LİSTEYE **2000** YILINDA «BURSA VE CUMALIKIZIK: ERKEN OSMANLI KENTSEL VE KIRSAL YERLEŞMELERİ» BAŞLIĞIYLA GİRMİŞTİR.
- YOĞUN ÇALIŞMA VE DEĞERLENDİRMELERİN ARDINDAN BURSA'NIN ADAYLIK DOSYASI 2013 YILINDA KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NA '**BURSA VE CUMALIKIZIK: OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN DOĞUŞU**' BAŞLIĞIYLA TESLİM EDİLMİŞTİR..

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NE ALINMA SÜRECİ

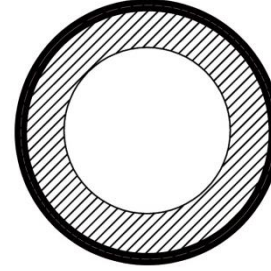

YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİ

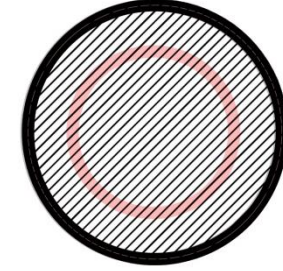
SINIRLAR İLE İLGİLİ TANIMLAR:

dünya mirası
adayı alan
(çekirdek alan)

etkileşim alanı
(tampon bölge)

yönetim alanı

DÜNYA MİRAS SÖZLEŞMESİ DÜNYA MİRAS YÖNETİM ALANINI İKİ FARKLI BÖLGELEME ÜZERİNDEN TANIMLAMAKTADIR.

ÇEKİRDEK ALAN + TAMPON BÖLGE = DÜNYA MİRASI YÖNETİM ALANI

DÜNYA MİRASI ADAYI ALAN (ÇEKİRDEK ALAN): ÜSTÜN EVRENSEL DEĞERE SAHİP KORUNMASI GEREKEN VARLIKLARIN BİR ARADA BULUNDUĞU ALANDIR.

ETKİLEŞİM ALANI (TAMPON BÖLGE): ÇEKİRDEK ALANI ÇEVRELEYEN, ÇEKİRDEK ALANI KORUMA İLKELERİYLE YÖNETEBİLECEK BÜYÜKLÜKTE OLAN ETKİLEŞİM ALANIDIR.

YÖNETİM ALANI: KORUNMAYA KONU OLAN KÜLTÜR VARLIKLARI VE BU VARLIKLARIN ETKİLEME GEÇİŞ BÖLGELERİNİN BİRLEŞİMİNDEN OLUŞMAKTADIR. BU ALANLAR İÇİN KORUMANIN NASIL YAPILACAĞI TANIMLANIR VE KORUMA KONUSUNDA YETKİLİ MERKEZİ VE YEREL İDARELER İLE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI ARASINDA EŞGÜDÜMÜ SAĞLAMAK İÇİN YÖNETİM PLANLARI HAZIRLANIR. **YÖNETİM PLANLARI** KORUMA PLANLARI GİBİ “FİZİKİ” DEĞİL, “STRATEJİK” PLANLARDIR.

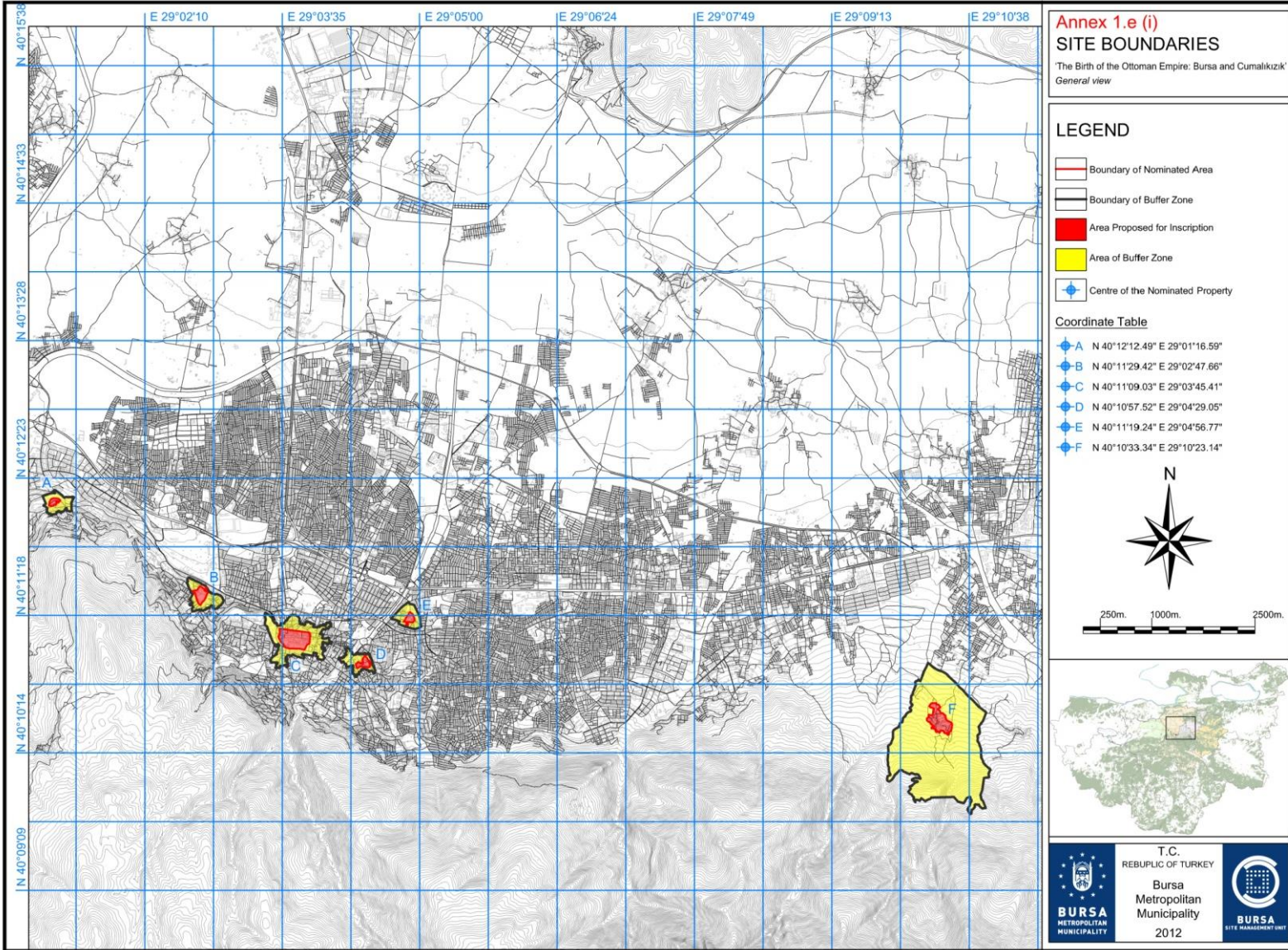
BURSA'DA YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİ

-BURSA'NIN **2000 YILINDA YAPMIŞ OLDUĞU BAŞVURU** İLE GEÇİCİ LİSTE'DE KAYITLI BULUNAN DOSYA İÇİN, **2009 YILINDA BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NCE, KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KOORDİNASYONUNDA,** YENİDEN BAŞLATILAN ÇALIŞMALAR DOĞRULTUSUNDA BAŞVURU ŞARTLARININ YERİNE GETİRİLEBİLMESİNE YÖNELİK SÜREÇ İVME KAZANMIŞTIR.

-**2011 YILINDA,** BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NE BAĞLI OLARAK KURULAN **ALAN BAŞKANLIĞI'NCA** YÜRÜTÜLEN **YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI** SÜRECİNDE ELDE EDİLEN VERİLER DOĞRULTUSUNDA, YÖNETİM ALANI SINIRLARI **HANLAR BÖLGESİ, SULTAN KÜLLİYELERİ (HÜDAVENDİGÂR, YILDIRIM, YEŞİL, MURADIYE) VE CUMALIKIZIK KÖYÜ'NÜ** KAPSAYACAK ŞEKİLDE OLUŞTURULMUŞTUR. SÖZ KONUSU SINIRLAR KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NCA **2012** YILINDA ONAYLANMIŞTIR.

-BURSA VE CUMALIKIZIK YÖNETİM ALANI, KENDİSİNDEN SONRAKİ OSMANLI-TÜRK KENTLERİNE MODEL OLUŞTURAN BURSA'NIN EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL GELİŞMESİNİ YANSITAN **KIRSAL VE KENTSEL YERLEŞMELERİ** İÇERMEKTEDİR.

YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİ

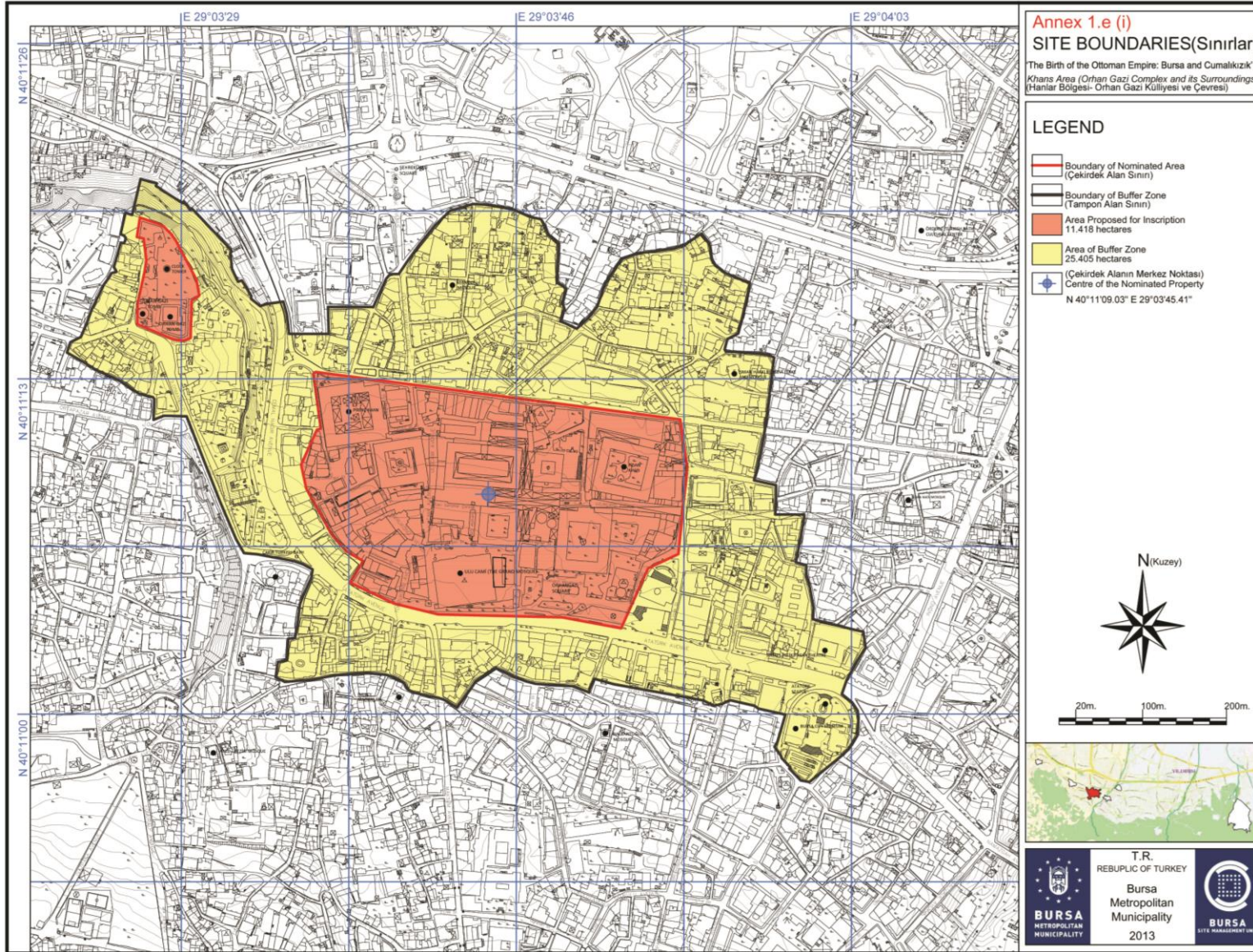

YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİ

1. BURSA HANLAR BÖLGESİ (ORHAN GAZİ KÜLLİYESİ VE ÇEVRESİ)

1. BURSA HANLAR BÖLGESİ (ORHAN GAZİ KÜLLİYESİ VE ÇEVRESİ)

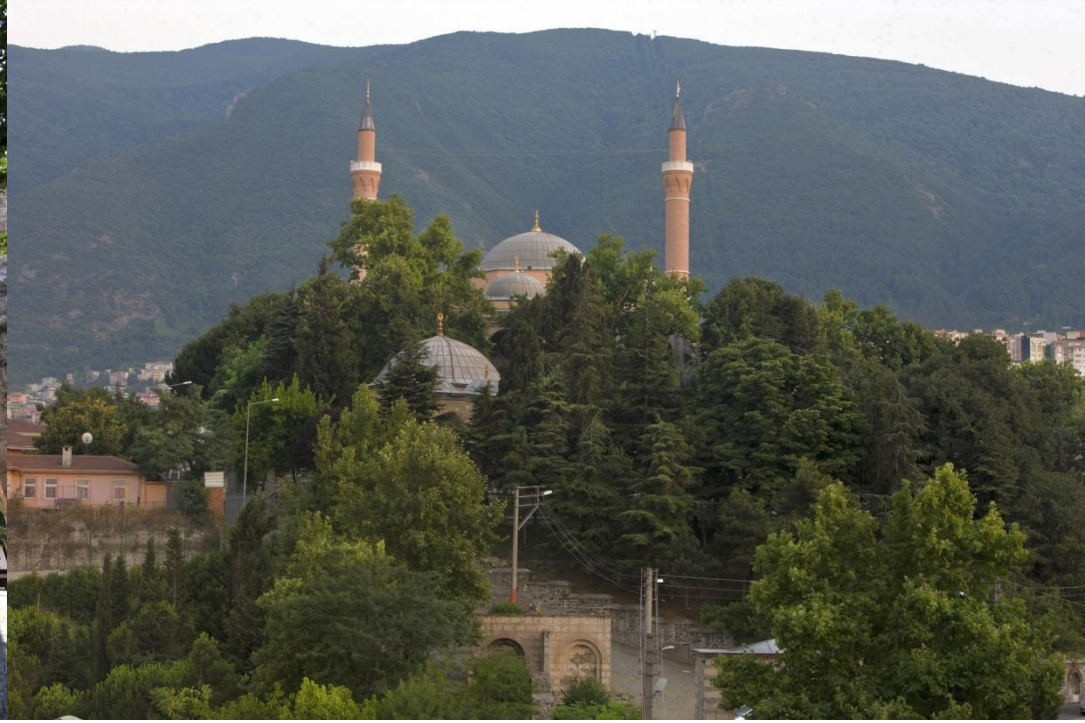

YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİ

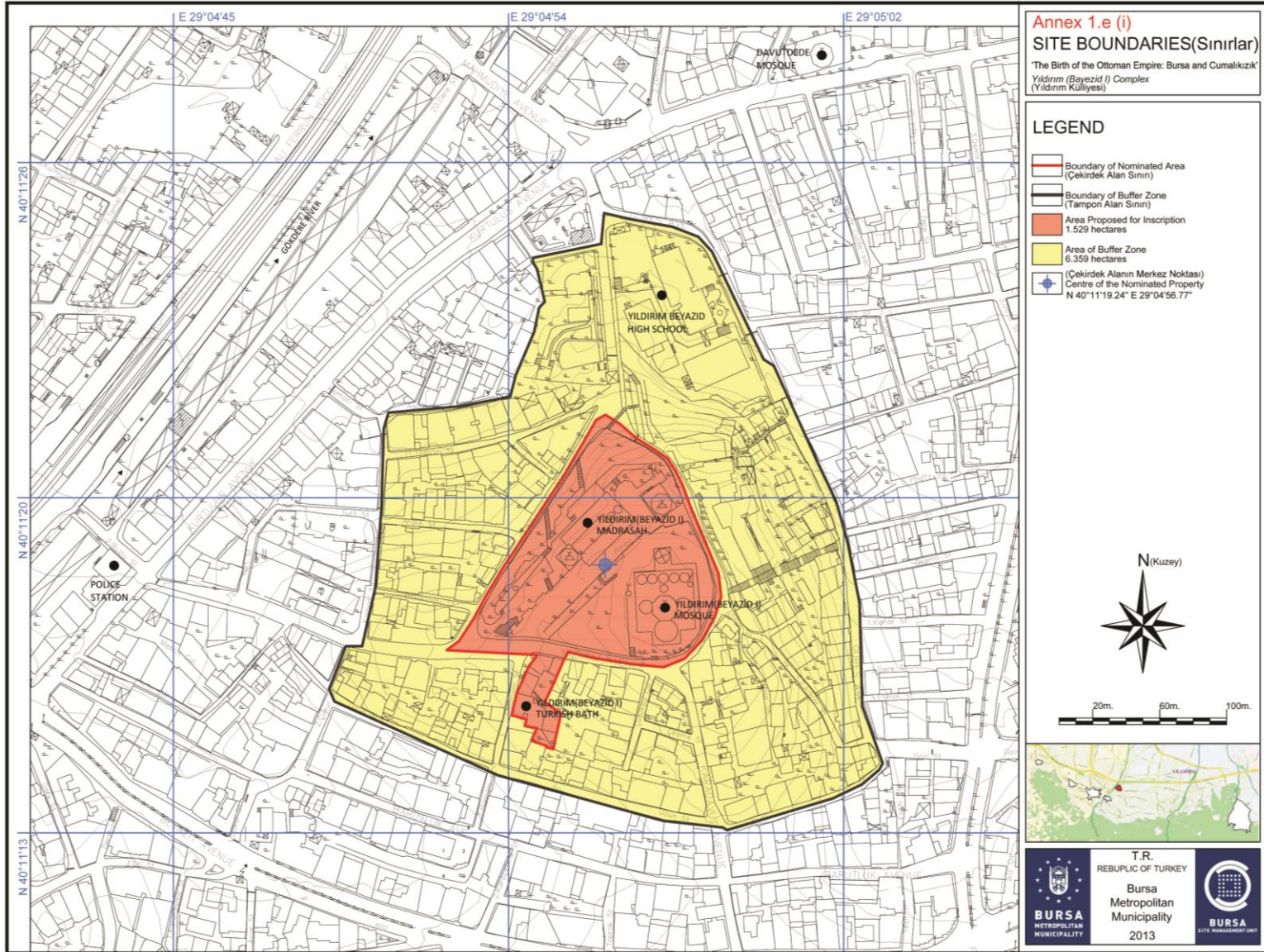
2. SULTAN KÜLLİYELERİ; HÜDAVENDİGAR (I. MURAD) KÜLLİYESİ

2. SULTAN KÜLLİYELERİ; YILDIRIM (I. BAYEZİD) KÜLLİYESİ

2. SULTAN KÜLLİYELERİ; YILDIRIM (I. BAYEZİD) KÜLLİYESİ

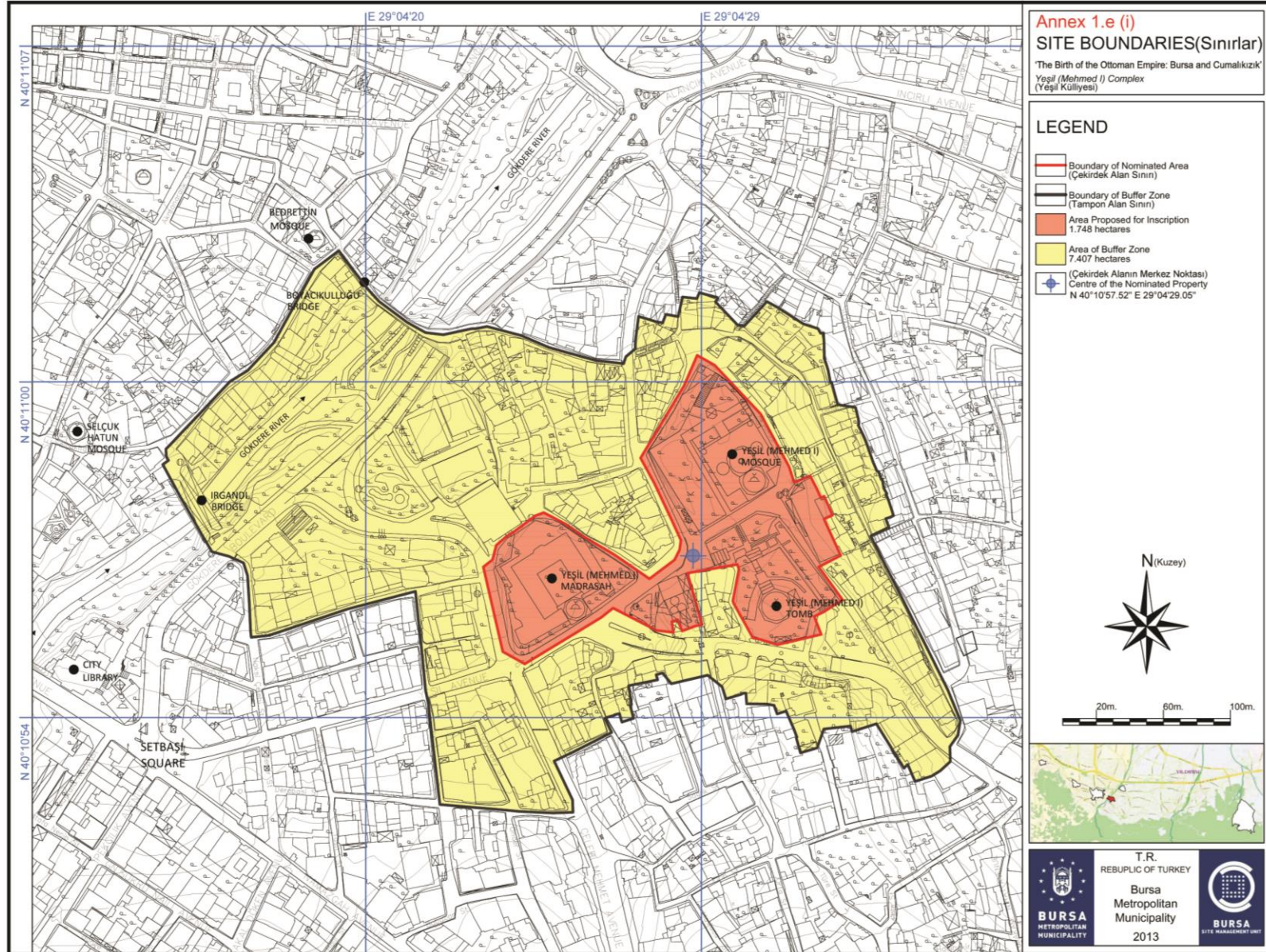

YÖNETİM ALANLARININ BELİRLENMESİ

2. SULTAN KÜLLİYELERİ; YEŞİL (I. MEHMED) KÜLLİYESİ

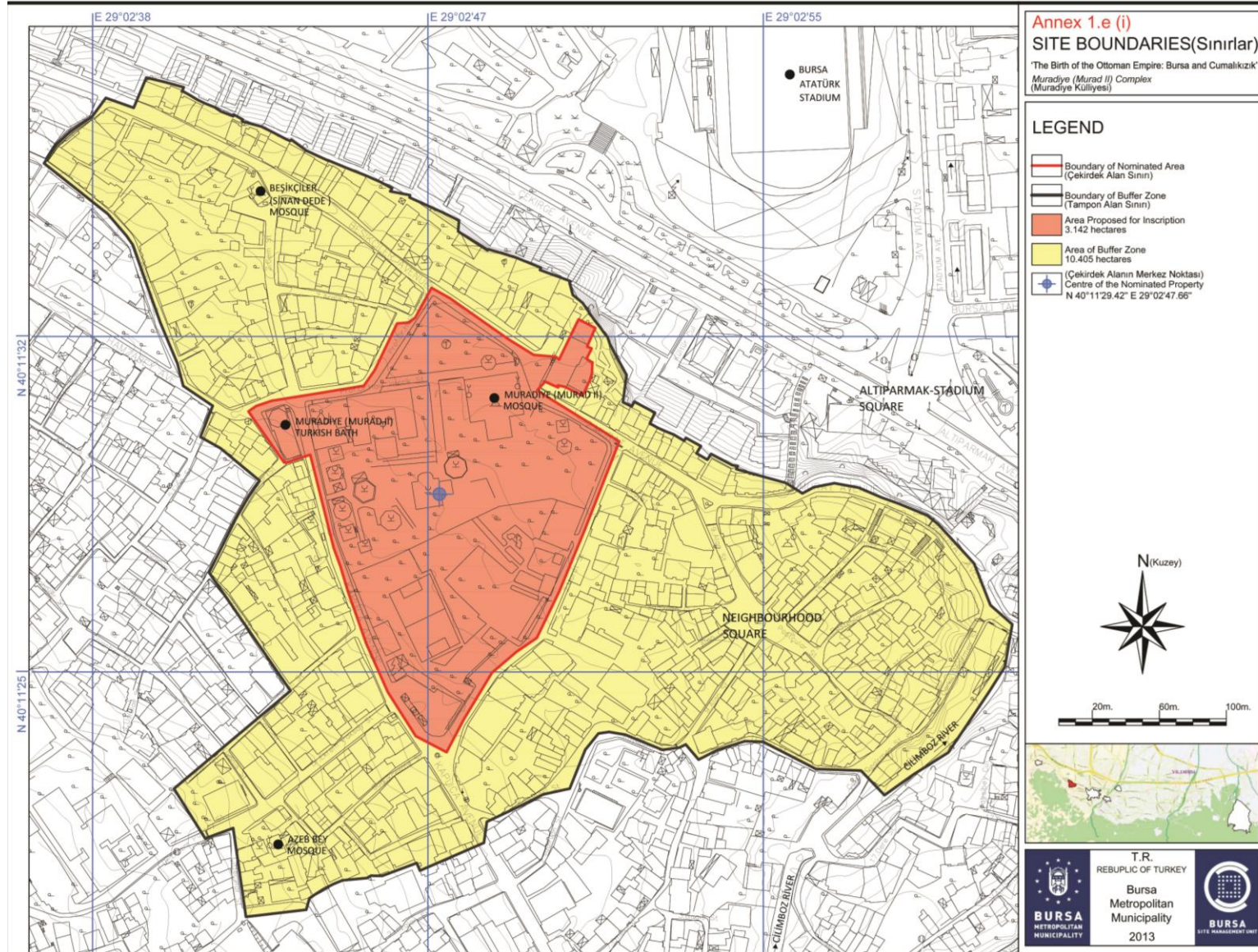
2. SULTAN KÜLLİYELERİ; YEŞİL (I. MEHMED) KÜLLİYESİ

2. SULTAN KÜLLİYELERİ; MURADIYE (II. MURAD) KÜLLİYESİ

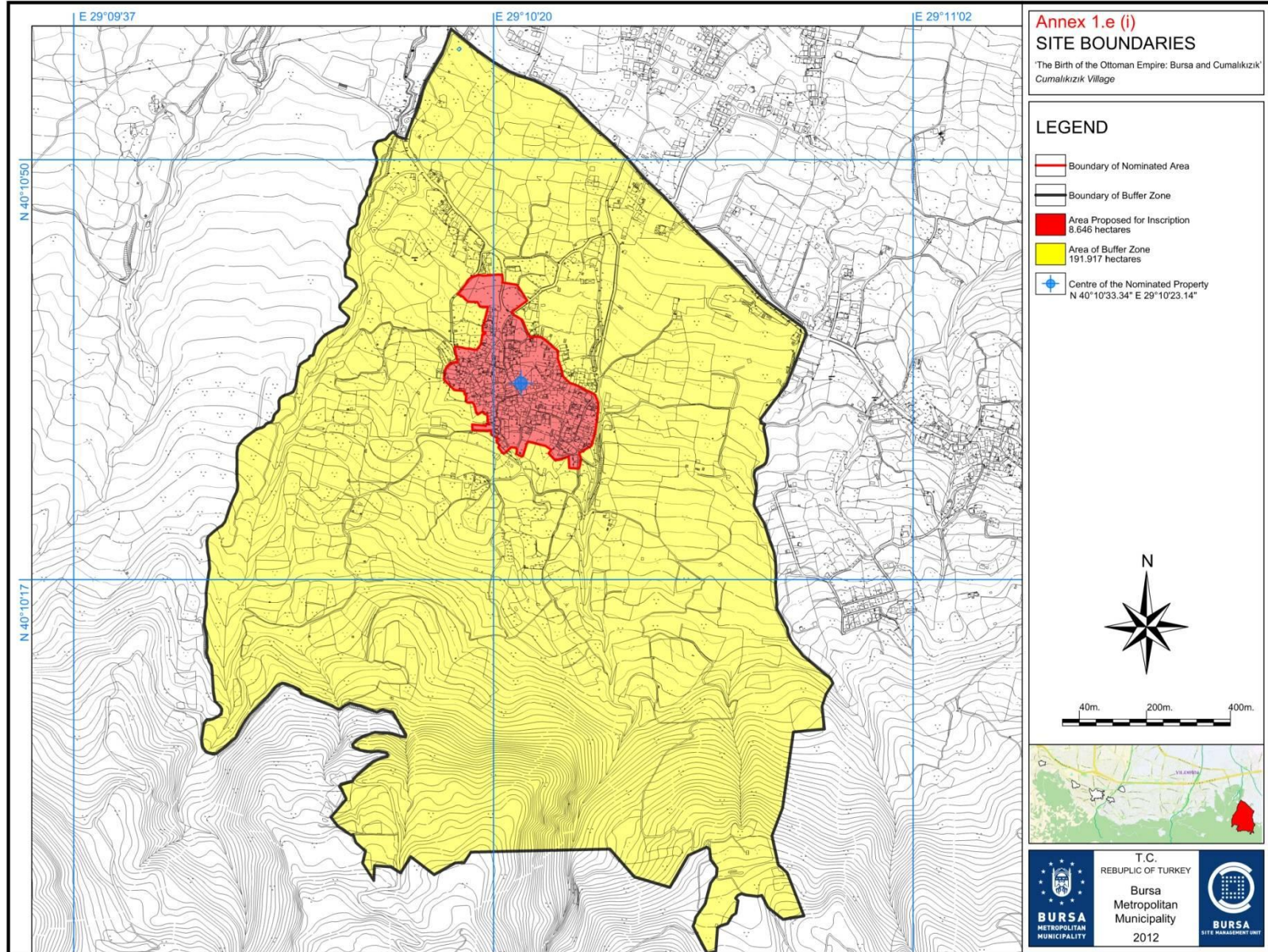
2. SULTAN KÜLLİYELERİ; MURADIYE (II. MURAD) KÜLLİYESİ

3. CUMALIKIZIK KÖYÜ

3. CUMALIKIZIK KÖYÜ

-2011 YILINDA OSMANGAZİ VE YILDIRIM BELEDİYELERİ İLE ORTAK VE KOORDİNELİ ÇALIŞMALAR YÜRÜTMEK ÜZERE İMZALANAN PROTOKOLLER SONRASINDA;

YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI, ONAYLANMASI, UYGULANMASI VE DENETLENMESİ AMACIYLA ALAN BAŞKANI, ALAN BAŞKANLIĞI ÇALIŞMA EKİBİ, DANIŞMA KURULU VE EŞGÜDÜM-DENETLEME KURULLARINDAN MÜTEŞEKKİL “BURSA ALAN BAŞKANLIĞI”, BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ETÜD VE PROJELER DAİRESİ BÜNYESİNDE, TARİHİ KÜLTÜREL MİRAS ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI OLARAK KURULMUŞTUR.

BU KAPSAMDA;

BURSA ALAN BAŞKANI ATANMIŞTIR.

BURSA ALAN BAŞKANLIĞI DANIŞMA KURULU; ALANDA YETKİ VE SORUMLULUK SAHİBİ OLAN KURUM VE KURULUŞLARIN, SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİNİN, MESLEK ODALARININ TEMSİLCİLERİNDEN SEÇİLMİŞ OLAN 26 KİŞİDEN OLUŞMUŞTUR..

BURSA ALAN BAŞKANLIĞI EŞGÜDÜM VE DENETLEME KURULU; BURSA TARİHİ ALANLARI İÇİN HAZIRLANACAK OLAN YÖNETİM PLANINI ONAYLAMAK VE UYGULAMAK ÜZERE GÖREV ÜSTLENMİŞ OLAN KURUMLARIN TEMSİLCİLERİ VE DANIŞMA KURULU ÜYELERİ ARASINDAN SEÇİLMİŞ 2 ÜYE İLE TOPLAM 9 ÜYEDEN OLUŞMUŞTUR.

BURSA ALAN BAŞKANLIĞI ÇALIŞMA EKİBİ; BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÇALIŞANLARINDAN İKİ MİMAR (BİRİ KOORDİNATÖR), 2 SANAT TARİHÇİSİ VE 1 TEKNİKER İLE TOPLAM 5 KİŞİDEN OLUŞMUŞTUR.

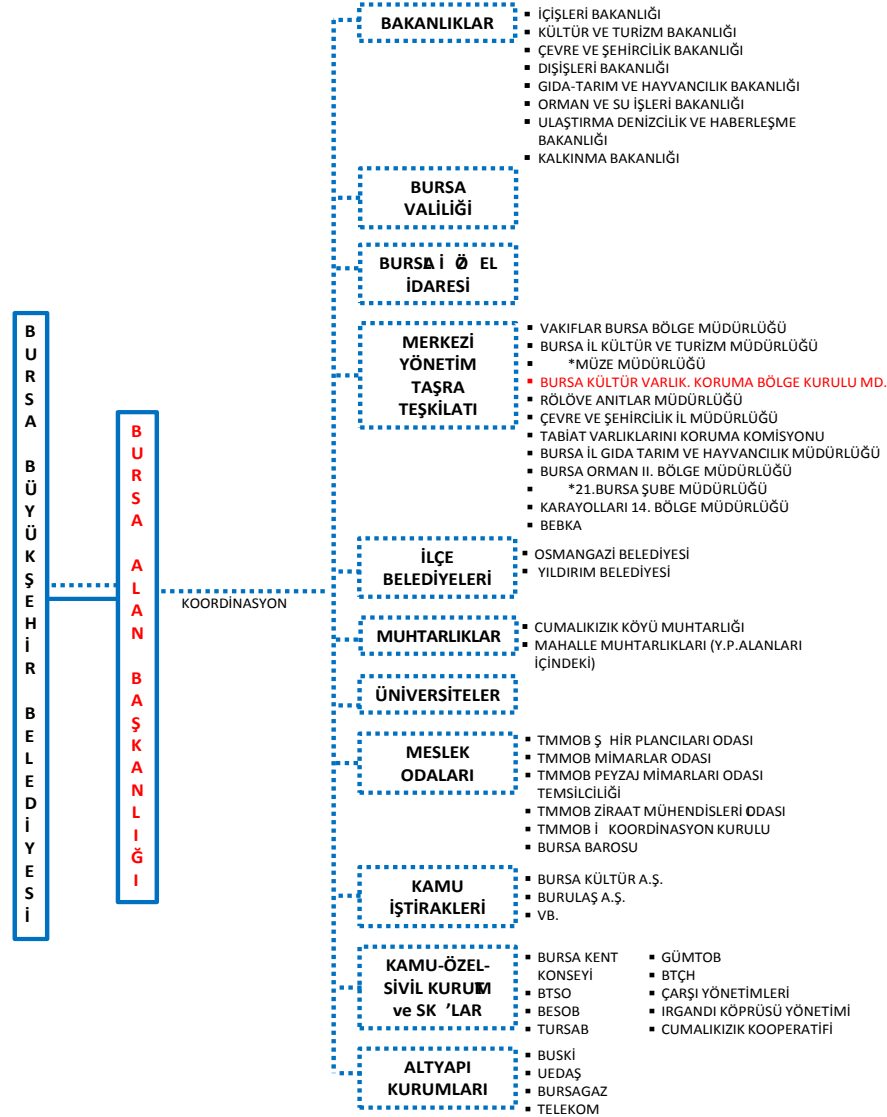
ALAN YÖNETİMİ NASIL ÇALIŞIR?

BURSA ALAN YÖNETİMİ AŞAĞIDA BELİRTİLEN KONULARDAN SORUMLUDUR:

- DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NE GİREBİLMEK İÇİN SÜRDÜRÜLEN ÇALIŞMALAR KAPSAMINDA BELİRLenen VE BAKANLIK TARAFINDAN ONAYLANAN SINIRLARLA TANIMLANAN YÖNETİM ALANLARI İÇİN **ADAYLIK BAŞVURU DOSYASI** HAZIRLAMAK,
- BU ALANLARLA İLGİLİ TÜM PAYDAŞLAR ARASINDA BİR **KOORDİNASYON PLATFORMU** OLUŞTURARAK İLETİŞİMİ ARTTIRMAK,
- KOORDİNASYON GÖREVİNİ YÜRÜTEREK, BURSA'NIN DÜNYA MİRASI OLMAYA ADAY ALANLARININ ULUSLARARASI NORMLARA (DÜNYA MİRAS SÖZLEŞMESİ) UYGUN OLARAK, **YÖNETİM PLANI ÇERÇEVESİNDE KORUNABİLMESİNİ SAĞLAMAK.**

BURSA İÇİN OLUŞTURULMUŞ ALAN YÖNETİMİ ŞEMASI

- ALAN YÖNETİMİ ŞEMASI -

BURSA'da çeşitli kurumlarda koruma ile ilgili toplam 435 personel görev yapmaktadır.

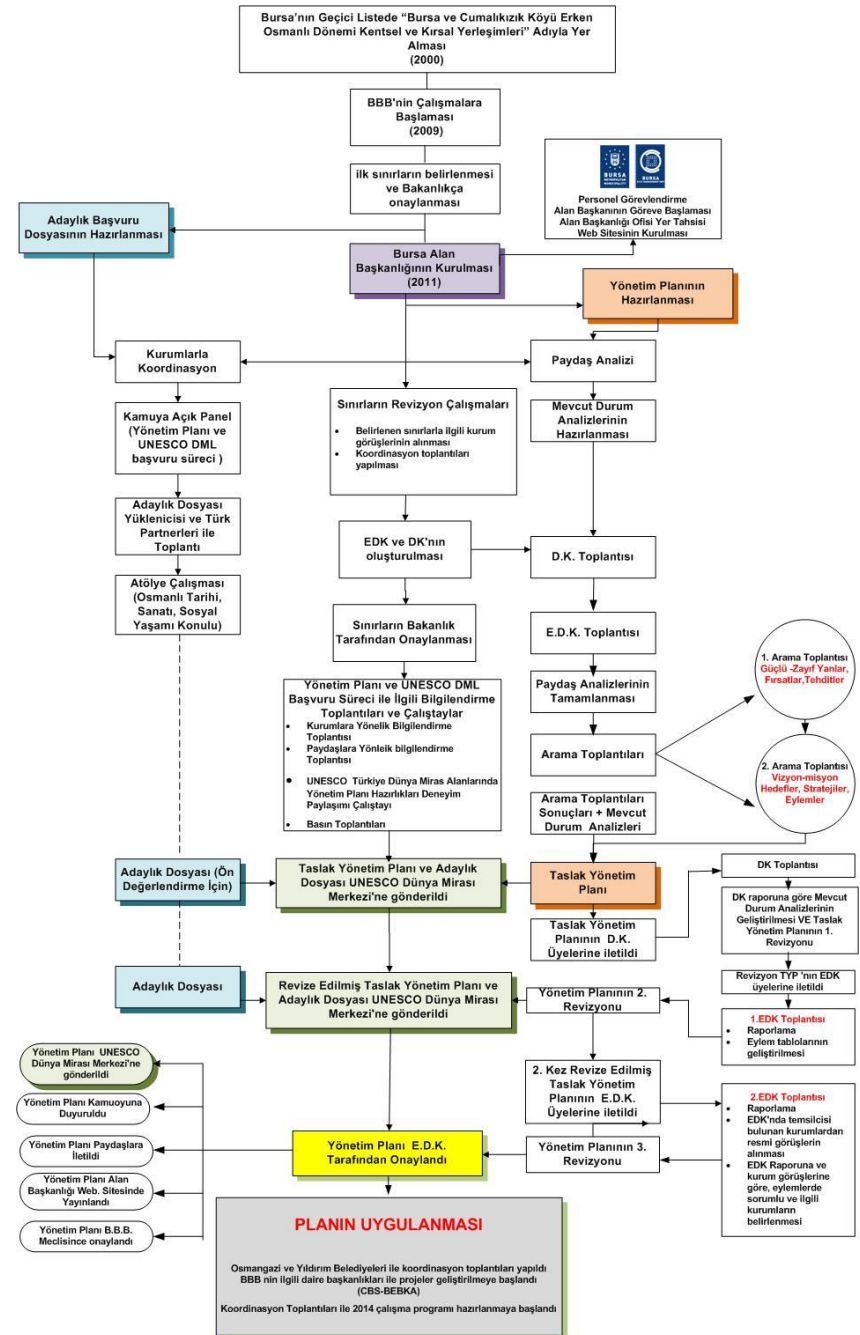
• Tüm kurumlar tarafından üretilen taşınmaz Kültür Mirası'nın Korunması ile ilgili Restorasyon plan ve projeleri, **Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu**'ndan onay almadan uygulanamaz. (2863 sayılı Kanun)

• **Alan Başkanlığı**, Yönetim Planı'nın uygulanması ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyonun sağlanmasından sorumludur. (2863 sayılı Kanun / Değişik 526 Sayılı Kanun Ek-2 Maddesi ve Yönetmelik)

YÖNETİM PLANI SÜRECİ

BURSA ADAYLIK DOSYASI ÜÇ TEMEL BÖLÜMDEN OLUŞMAKTADIR: HANLAR BÖLGESİ, SULTAN KÜLLİYELERİ VE CUMALIKIZIK KÖYÜ.

YÖNETİM PLANI, ADAYLIK DOSYASININ EN ÖNEMLİ EKİDİR.

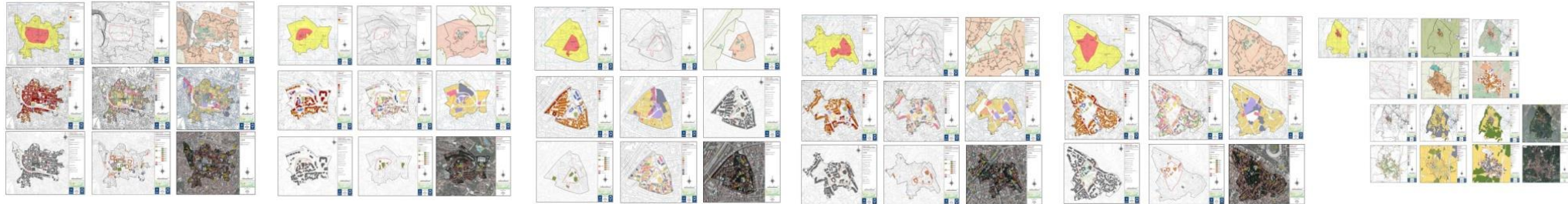
YÖNETİM PLANI HAZIRLANMASI- YÖNETİM PLANI AŞAMALARI

- 1. AŞAMA:** YÖNETİM ALANI SINIRLARINDA YAPILAN VE AYRICA BU ALANLARI ETKİLEYEN, TÜM ÇALIŞMA VE VERİLERİN TOPLANIP ANALİTİK ÇALIŞMALARIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ (MEVCUT DURUM ANALİZ RAPORU OLUŞTURULMASI)
- 2. AŞAMA :** “PAYDAŞ ANALİZİ” İLE SAPTANAN PAYDAŞLARIN KATILIMIYLA YÖNETİM PLANI İÇİN ALANLARLA İLGİLİ VİZYON, HEDEF VE STRATEJİLERİNİN BELİRLENMESİ
- 3. AŞAMA :** 2. ETAP'TA ORTAK OLARAK BELİRLENEN HEDEFLERE GÖRE EYLEM PLANLARININ VE PROJE PAKETLERİNİN ÜRETİLMESİ
- 4. AŞAMA :** TASLAK YÖNETİM PLANI'NIN DANIŞMA KURULU VE EŞGÜDÜM DENETLEME KURULU GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA REVİZE EDİLMESİ VE EŞGÜDÜM DENETLEME KURULUNCA ONAYLANMASI

BURSA VE CUMALIKIZIK YÖNETİM ALANININ TANIMLANMASI

- YÖNETİM ALANININ KONUMU VE SINIRLARI (HANLAR BÖLGESİ, SULTAN KÜLLİYELERİ VE CUMALIKIZIK KÖYÜ)
- TARİHİ GELİŞME SÜRECİ VE ÖNEMİ
- ALAN YÖNETİMİNİN ÜSTÜN EVRENSSEL DEĞERLERİ VE UNESCO ADAYLIK KRİTERLERİ
- ALAN YÖNETİMİNİN KORUMA STATÜSÜ
- HUKUKSAL ÇERÇEVE
- KURUMSAL ÇERÇEVE
- ALAN YÖNETİMİNDE KORUMA
- ULAŞIM - ULAŞILABİLİRLİK
- YÖNETİM ALANININ MEVCUT FİZİKSEL, SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI
- FİZİKSEL YAPI
- SOSYAL VE DEMOGRAFİK YAPI
- EKONOMİK YAPI

2013 İTİBARIYLA KURUMLARIN TAMAMLADIĞI KORUMA PROJELERİ

SON BEŞ YIL İÇİNDE 368 PROJE TAMAMLANMIŞTIR

KORUMA İLE İLGİLİ KURUMLARIN DEVAM EDEN PRJELERİ

HALEN 124 ĞPROJE DEVAM ETMEKTEDİR

KORUMA İLE İLGİLİ KURUMLARIN PLANLANAN PROJELERİ

83 PROJENİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANMAKTADIR.

ARAMA TOPLANTILARI

-1-

23-24-25 Mayıs 2012

İlgili alanlardan 162 paydaşın katılımı ile

Hanlar Bölgesi
(23 Mayıs)

Külliye
(24 Mayıs)

Cumalıkızık Köyü
(25 Mayıs)

ARAMA TOPLANTILARI

-1-

23-24-25 Mayıs 2012

İlgili alanlardan 162 paydaşın katılımı ile

1. ARAMA TOPLANTISININ SONUCUNDA YAPILAN SWOT ANALİZİ SONUÇLARI AŞAĞIDADIR

. Hanlar Bölgesi

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<ol style="list-style-type: none"> Bölgenin geleneksel kimliği olması Kurulduğundan beri tarihi ve ticari özelliğini koruması Esnaf olgusu ve esnafın geçmişe ve çarşıya sahip çıkması Her kesime hitap edilmesi Günümüz mimarisinden çok farklı olması Tarihe ilgi duymayı, ibadet etmeyi ve huzur atmosferini teşvik etmesi Kentsel bellek değerinde olması Osmanlı'nın ilk düzenli çarşısı olması Osmanlı'nın ilk başkentinin merkezi olması Kullanıcıya, açık, yarı açık ve kapalı alanların aynı anda sunulması 	<ol style="list-style-type: none"> Koruma- kullanma dengesi ile ilgili sorunlar bulunması Bölge içindeki özel bir yasanın olmayışı Yönetimde çok başlılık olması Bölgenin çekim merkezi olması nedeniyle koruma ve güvenlik sorunlarının olması Alana yönelik çok sayıda projenin olması ve eşgüdüm eksikliği, sorumlu kurumların yatırım planlarının eşgüdümsüz olması (koordinasyonsuzluk) Zemin ve üst örtü uygulamalarında ortak bir dil kullanılmaması, bütüncül olmaması, detayların özensizliği Akşam erken saatlerde kapıların kapanması
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<ol style="list-style-type: none"> UNESCO Dünya Miras listesine girme sürecinde olması Bölgenin yayalaştırma çalışmalarının devam etmesi Eskiye yönelik ilgi ve nostalji duygusu yaratması Kültür turizminin artıyor olması Soğuk AVM'lere karşı sıcak Hanlar Bölgesi atmosferinin bulunması Sosyal iletişim ağlarının artıyor olması Alana yakın AVM'lerle ilişkilendirme (Zafer Plaza) Alan başkanlığına sahip olması 	<ol style="list-style-type: none"> Siyasi iradenin kültürel mirası koruma zorunluluğunun yeterince farkında olmaması Bir sonraki nesile kültürel birikimin tam anlamıyla aktarılamaması ihtimali AVM'lerin hızla çoğalması ve alana yakınlığı (Zafer Plaza) Mimari yapım tekniklerinin değişmesi ve uygulamada görülen hatalar Bölgenin kentten soyutlanması, bölgeye sadece ekonomik getirisi açısından bakılması, sosyo-kültürel faktörlerin daha arka planda kalması

. Sultan Külliyesi

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<ol style="list-style-type: none"> UNESCO listesinde aday olacak birikime sahip olması Vakıf geleneğinin en güçlü özelliğini yansıtmaması Osmanlı'nın ilk başkentinin en önemli mimari özelliklerinin görülmesi İlk Osmanlı padişahları dönemine ait olması İlk dini ve ilmi çalışmaların yapıldığı yerler olması Topografik konumlarının kent morfolojisindeki önemlerini arttırması Alanların yasal korunma altında olması (Sit Kararları) Bu alanların tarihi mirasa kazandırılmaya çalışılıyor olması Korunmasında özel idare (vallilik) katkı payı fonu olması Korunmasına sahip çıkan bir alan başkanlığının olması 	<ol style="list-style-type: none"> Alanlarda güvenlik eksikliği, 24 saat güvenlik olmaması (Yıldırım Camisi ve Türbesi gibi) Bölgenin korunması ile ilgili; Kurumlar ve Belediye arasında yetki çatışması, Vakıf, Belediye ve Kültür Bakanlığı arasındaki koordinasyon eksikliği Çok başlılık (Vakıf, Kültür Bakanlığı, Belediyeler) Yanlış restorasyon ve projelendirmeler yapılması Ayrıntılı envanter ve arşiv çalışmasının eksikliği, külliyelerin içerisinde antika ve kültürel değer taşıyan eserlerin envanterlerinin olmaması Alanın içinde ve çevresinde yeni yapılaşmanın niteliksiz olması Trafik sorunu bulunması Külliye çevresinin apartmanlarla kapatılması Özellikle yerli ve yabancı turistlerin gezi güzergahlarının tanımlanmamış olması
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<ol style="list-style-type: none"> Külliye çevresinde geleneksel konutların bulunması UNESCO Dünya Miras listesine girme sürecinde olması 1/100 000 çevre düzenleme planının olması Yerel idarelerin eski eserler hakkındaki duyarlılığının artıyor olması Sürdürülebilir kentsel tasarım kavramıyla ilgili olarak yerel yönetimlerde duyarlılığın artıyor olması Ulaşım ve turizm master planlarının yapıyor olması Termal su kaynaklarının mevcudiyeti Halkın tarihi ve geçmiş hakkında bilgilenme arzusu ile tarihsel farkındalığın artıyor olması Kentin içinde odak noktası haline gelmesi Somut ve somut olmayan kültürel mirasa olan ilgi ve ilginin artması 	<ol style="list-style-type: none"> Ticari müesseselerin çevre ve tarihi eserlere saygısızlığı Güvenlik sorunları Külliye çevresindeki mahallelerde yaşayan halkın farklılık eksikliği (Ekonomik sorunlar) Özellikle ağır vasıtalar olmak üzere aşırı trafiğin yaratmış olduğu sarsıntı ve titreşimlerin külliye zararı verebilme olasılığının bulunması Yanlış imar planlarıyla kent silüetinin bozulması (TOKİ) Kentin kültürel hayatı içerisinde yer almaması

Cumalıkızık Köyü

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<ol style="list-style-type: none"> Tarihinin Osmanlı öncesine dayanması Yerli halkın Cumalıkızık'ı sahiplenmesi, orada geleneklerini koruyarak yaşama isteği Evlerin içinde yaşanması nedeniyle korunuyor olması Evlerin yapım tekniğinin özgünlüğü Birkaç kuşaktır aynı evde yaşıyor olması, hatta aynı evin sahibi olarak 5-6 farklı aile isminin olması Organik tarım yapılabilir olması Rölöve ve restorasyon projelerinin yapıyor olması İpek Yolu üzerinde olması 	<ol style="list-style-type: none"> Evlerin konfor koşullarında problemlerinin olması (özellikle mutfak, banyo gibi servis mekanları ve ısıtma açısından sorunlar) Ankara yolu üzerinde Cumalıkızık girişinin niteliksiz binalarla dolu olması ve girişin algılanamaması Köylü kadınların üretim yapabilecekleri hijyenik alanların olmaması Tarımdan para kazanılmaması (Turistik olmaya başlandıktan itibaren) Restorasyon çalışmalarında ara kalifiye eleman, usta eksikliği İmar kısıtlamalarından kaynaklanan rant beklentisinin karşılanamaması
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<ol style="list-style-type: none"> Uludağ'ın potansiyeli Orman ve tarım alanlarının ortasında yer almasının tarihi ve ekonomik sürdürülebilirliği sağlanması Yerel yöneticilerin yerele duyarlılığının artıyor olması UNESCO Dünya Miras aday listesinde olması Dünyada organik tarıma rağbetin artıyor olması Cumalıkızık'ın geçmişini anlatacak yaşayan insanların olması Doğaya merakın artması 	<ol style="list-style-type: none"> Aşırı göç nedeniyle Cumalıkızık tampon bölgesi çevresinin plansız bir şekilde genişlemesi Yıkılan kültür varlığı değerine sahip binaların yeniden yapılması sürecinde özgünlüğünü yitirmesi sağlanması Kaçak yapılaşmaya siyasi otoritenin göz yumması Restorasyonların gecikmesi Tarım alanlarının yok olma tehlikesi bulunması Yanlış müdahalelerle yapıların özgünlüğünü kaybetmesi Safranbolu'da olduğu gibi yerli halkın köyü terk etme ihtimalinin bulunması Tarım alanlarının yabancılar tarafından işgali ve talan edilmesi

ARAMA TOPLANTILARI

-2-

27 - 28 Haziran 2012

128 kişinin katılımıyla

Hanlar
Bölgesi &
Külliyyeler
(27 Haziran)

Cumalıkızık
Köyü
(28 Haziran)

Eylem planı, planın ana prensipleri ve vizyonu ile uyumlu yedi ana başlık altında ele alınmaktadır. Bu başlıklar aşağıda listelenmektedir:

TEMEL BAŞLIKLAR

1. Yönetim ‘Yetki, Mevzuat, Organizasyon, Eşgüdüm, Katılım’
2. Kültürel Değerler - Koruma ve Planlama
3. Sosyal - Ekonomik - Çevresel Düzen - Yaşam Kalitesi
4. Eğitim ve Bilinçlendirme
5. Erişilebilirlik – Ulaşım
6. Turizm – Tanıtım – Ziyaretçi Yönetimi
7. Acil Durum ve Afet Yönetimi

Bu konular planda iki kısım halinde ele alınmıştır

**BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan
Külliyeleri)**

CUMALIKIZIK

1.Yönetim “Yetki, Mevzuat, Organizasyon, Eşgüdüm, Katılım” BİRLİKTE KORUMAK

Kurumların çalışma programlarının birbirleriyle ve halkla paylaşılması, çakışmaların önlenmesi, kaynakların etkin kullanılması amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
<ul style="list-style-type: none">-Alanda yetkili kurumların bağlı olduğu mevzuatın analiz edilmesi ve geliştirilmesi (Eksikler, uyumsuzluklar, çakışmalar vb.)-Alanda yetkili kurumlar arası mevcut örgütlenmenin analiz edilmesi ve geliştirilmesi (Eşgüdüm, katılımcı politikalar, vb.)-Alan Yönetiminin tanımlanması ve tanınırlığının artırılmasının sağlanması	<ul style="list-style-type: none">-Alanda yetkili kurumların bağlı olduğu mevcut mevzuatın analiz edilerek, çözüm yollarının (eksikliklerinin, çakışmalarının, uyumsuzluklarının vb.) tespit edilmesi-Alanda yetkili kurumlar arası mevcut örgütlenmenin analiz edilmesi ve geliştirilmesi (Eşgüdüm, katılımcı politikalar, vb.)

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 18 EYLEM;
CUMALIKIZIKIÇİN 12 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

2. Kültürel Değerler - Koruma ve Planlama

KORUMA-KULLANMA DENGESİNE ÖNEM VERMEK

Tarihi kent silüetinin korunması ve tarihi alanların algılanabilirliğinin artırılması için üst ölçekte çalışmalar yapmak; sosyal ve kültürel öncelikler belirlenerek yapılacak restorasyonlar ile köy halkı ve kentlinin yaşamını kolaylaştırmak, bu alanlardan göç etmelerini engellemek amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
<ul style="list-style-type: none">-Çağdaş koruma yaklaşımlarına uygun olarak, ulusal ve uluslararası koruma kriterleri bağlamında projelendirme ve uygulamaların gerçekleştirilmesinin sağlanması-Somut ve somut olmayan kültürel mirasa yönelik tarihi ve kültürel değerleri ortaya çıkarılması, araştırma ve arşiv çalışmalarını arttırarak kent belleğinin geliştirilmesi.-Tarihi çevrenin bütüncül olarak sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması ve yaşatılması-Uygulama çalışmalarında ulusal ve uluslararası ilkeler doğrultusunda dilbirliği oluşturulması-Kültürel mirasın bozulması ve yok olması ile ilgili göstergelerin saptanması	<ul style="list-style-type: none">- Cumalıkızık Köyü ve çevresinde çağdaş koruma yaklaşımlarına uygun olarak, ulusal ve uluslararası koruma kriterleri bağlamında projelendirme ve uygulamaların gerçekleştirilmesinin sağlanması-Köye özgü, somut ve somut olmayan kültürel mirasa yönelik tarihi ve kültürel değerlerin ortaya çıkarılması, araştırma ve arşiv çalışmalarının arttırılması-Tarihi kırsal yerleşim ve çevresindeki doğal değerlerin bütüncül olarak sürdürülebilir bir yaklaşımla korunması ve yaşatılması-Kültürel mirasın bozulması ve yok olması ile ilgili göstergelerin saptanması

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 26 EYLEM ; CUMALIKIZIK İÇİN 19 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

3.Sosyal – Ekonomik – Çevresel Düzen – Yaşam Kalitesi TURİZMİ AMAÇ DEĞİL ARAÇ OLARAK ELE ALMAK

Günün her saatinde sadece ekonomik değil, sosyal ve kültürel merkezler olan Hanlar, Külliye ve Cumalıkızık Köyü'ne sahip çıkılması, Tatil köyü olursa uzun vadede köye gelecek turist sayısı azalacağı için, köy yaşamını devam ettirecek düzenlemelerin yapılmasının sağlanması amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
<ul style="list-style-type: none">- Alanların geleneksel kültürünü ve karakterini sürdürülebilirliği için sosyal ve kültürel etkinliklerle kültürel amaçlı kullanımının geliştirilmesi- İlgili kurum ve kuruluşların eşgüdümü ile katımlı ve sürdürülebilir bir finans modelinin oluşturulması- Koruma- kullanma dengesi kurularak, sürdürülebilir kentsel çevre kalitesine yönelik, yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve hizmet sunumu etkinliğinin artırılması.	<ul style="list-style-type: none">-Köyün kırsal karakterini sürdürebilmesi için tarımı destekleyen ekonomik model oluşturulması, uygulanması ve güvenliğinin sağlanması- İlgili kurum ve kuruluşların eşgüdümü ile katımlı ve sürdürülebilir bir finans modeli oluşturulması- Koruma–kullanma dengesi kurularak, sürdürülebilir kentsel çevre kalitesine yönelik, yaşam kalitesini yükseltmek ve hizmet sunumu etkinliğini arttırmak- Koruma–kullanma dengesi kurularak, sürdürülebilir kentsel çevre kalitesine yönelik, yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve hizmet sunumu etkinliğinin artırılması- Doğal çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 18 EYLEM; CUMALIKIZIK İÇİN 26 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

4. Eğitim ve Bilinçlendirme

HER SEVİYEDE BİLİNÇ VE FARKINDALIK YARATMAK

İlköğretim öğrencilerine yaşadıkları alanın önemini anlatan eğitimlerden, köy halkına restorasyonlar sonrasında kendi evlerini onarabilmeleri ile ilgili bilgilerin verildiği eğitimlere kadar farklı düzeylerde çalışmaların düzenlenmesi amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
- Yönetim planı alanının tarihi ve kültürel değerlerinin korunması ve yaşatılmasını sağlamak amacıyla alanda yaşayan, çalışan, alanı ziyaret eden ve alanla ilgili çalışmalarda bulunanlarda, her seviyede bilinç oluşturulması ve farkındalığın artırılması	- Yönetim planı alanının tarihi ve kültürel değerlerinin korunması ve yaşatılmasını sağlamak amacıyla alanda yaşayan, çalışan, alanı ziyaret eden ve alanla ilgili çalışmalarda bulunanlarda, her seviyede bilinç oluşturulması ve farkındalığın artırılması

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 10 EYLEM; CUMALIKIZIK İÇİN 11 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

5. Erişilebilirlik – Ulaşım

HEM HERKES İÇİN ULAŞILABİLİR, YAYA ÖNCELİKLİ HANLAR, KÜLLİYELER VE CUMALIKIZIK KÖYÜ, HEM DE HEM KÖY HALKI İÇİN ULAŞILABİLİR BİR KENT OLMAK

Tarihi alanlarda otopark sorununun ortadan kaldırılması, erişilebilirliğin sağlanması ve Cumalıkızık Köyü'nde Ankara Yolu üzerindeki raylı sistem ile daha etkin bağlantı kurulması için çalışmaların yapılması amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
<ul style="list-style-type: none">- Bursa'ya şehirler arası ulaşım noktalarının, Bursa kent içi toplu ulaşım sistemine daha iyi entegre edilmesi ve geliştirilmesinin sağlanması (toplu taşıma ağırlıklı)- Bursa şehir içi ulaşım sisteminde Dünya Miras Aday Alanları ve bu alanlar arasındaki ulaşım olanaklarının artırılması, yaya öncelikli ve her kesimin erişilebilirliğinin sağlandığı düzenlemelerin yapılması- Yönetim Alanı içinde kullanıcı ve ziyaretçilere yönelik otopark sorunlarının çözülmesinin sağlanması	<p>Cumalıkızık Köyü'ne ulaşım noktalarının (diğer iller ve kent merkezinden), Bursa kent içi toplu ulaşım sistemine daha iyi entegre edilmesi ve geliştirilmesinin sağlanması (toplu taşıma ağırlıklı)</p> <p>Bursa şehir içi ulaşım sisteminde, CUMALIKIZIKve kamusal alanlara ulaşım olanaklarının artırılması, yaya öncelikli ve her kesimin erişilebilirliğinin sağlandığı düzenlemelerin yapılması</p>

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 18 EYLEM;
CUMALIKIZIK İÇİN 14 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

6. Turizm - Tanıtım – Ziyaretçi Yönetimi

DÜNYANIN TANIDIĞI BURSA VE CUMALIKIZIK OLMAK

Tarihi kültürel mirası ile tanınan, dünya turizm ağına dahil olmuş Bursa ve Cumalıkızık için çalışılmasını sağlamak amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
<ul style="list-style-type: none">- Dünya Mirası Aday Alanlarının birer çekim merkezi haline getirilmesi ve ziyaretçilerin alanlarda kaliteli zaman geçirmelerinin sağlanması- Ulusal ve Uluslararası düzeyde etkin tanıtım stratejilerinin belirlenmesi, tanıtım ve bilgi merkezlerinin oluşturulması- Tam donanımlı, Turizm tanıtım ofislerinin kurulması ve rehberlik hizmetlerinin kalitesini yükseltecek, etkin bir sistemin oluşturulması	<ul style="list-style-type: none">-Cumalıkızık Köyü'nün yaşayan ve yaşatılan bir köy olarak özgün kimliği ile varlığını sürdürebilmesi için turizm altyapısının oluşturulması-Ulusal ve uluslararası turizm destinasyonu içerisinde Cumalıkızık Köyü'nün tanınırlığının arttırılmasına yönelik politikaların oluşturulması-Turizm tanıtım ofisleri ve rehberlik hizmetlerinin kalitesinin ve standartlarının yükseltilmesini sağlayacak sistemin oluşturulması

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 14 EYLEM; CUMALIKIZIK İÇİN 17 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

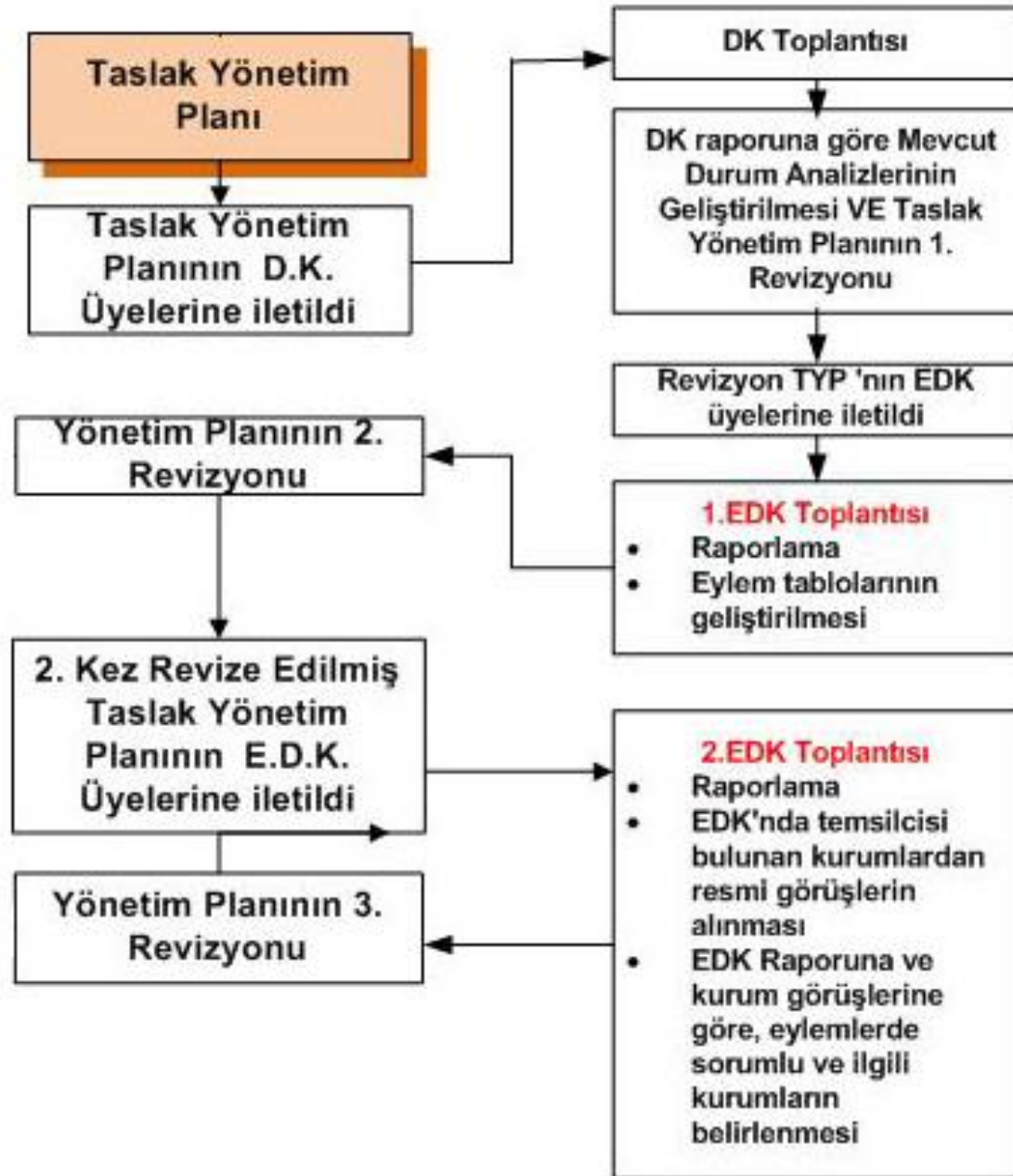
7. Acil Durum ve Afet Yönetimi

ACİL DURUMLAR VE AFETLERE HAZIRLIKLIL OLMAK

Acil durumlarda nasıl hareket edeceğini bilen çarşı, mahalle ve köy sakinleri ile acil durum ve afetlere hazırlıklı yönetime sahip olunması amacıyla aşağıdaki ana hedefler oluşturulmuştur.

BURSA (Hanlar Bölgesi ve Sultan Külliyesi)	CUMALIKIZIK
<ul style="list-style-type: none">- Yönetim Alanında risk ve tehlikelerin belirlenmesi, kurumlar arası eşgüdümün sağlanarak politikalar oluşturulması- Kültür varlıklarında acil durum ve afetler konusunda önlemler alınmasının sağlanması- Güvenliğin sağlanması için politikalar geliştirmek	<ul style="list-style-type: none">-Cumalıkızık Yönetim Alanı'nda risk ve tehlikeleri belirlemek, kurumlar arası eşgüdüm sağlanarak politikalar oluşturmak-Kültür varlıklarında acil durum ve afetler konusunda önlemler alınmasının sağlanması-Güvenliğin sağlanması için politikaların geliştirilmesi

YUKARIDAKİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA BURSA İÇİN 15 EYLEM; CUMALIKIZIK İÇİN 11 EYLEM TANIMLANMIŞTIR.

ŞU ANDA NE YAPIYORUZ?

>Yönetim planı broşürü hazırlanarak halka dağıtılmıştır.

Avrupa Miras Günleri'nin organizasyonunda yer alıyoruz ve bu kapsamda halkı bilinçlendirmeyi, yönetim planıyla ilgili bilgi vermeyi hedefliyoruz.

AVRUPA MİRAS GÜNLERİ ETKİNLİK LİSTESİ	KONSERTE VE DİĞER ETKİNLİKLER	MÜZE ETKİNLİKLERİ
Panel ve Açılışlar <ul style="list-style-type: none">Panel: UNESCO Dünya Mirası Anlaşma Süreci ve Yönetim PlanıArkeopark Açılış: Mucitler Akademi MüzesiBursa ve İnkilap Tarihiyle Birlikte Etkinlikler: Saffet Kapı - İnkilapUNESCO Dünya Mirası Adıyla Çarşah Köyü: Saffet Kapı - Çarşah Köyü	<ul style="list-style-type: none">Environmetal Müzik Dinletisi: 1. Çevre MüzesiMehmet ve Şehit Bandosu: 2. Kent MüzesiKüçük Seyirlik Oyun Gösterileri: 2. Kent MüzesiSanat Gösterileri: 2. Kent MüzesiYer: 2. Kent MüzesiTarih ve Saat: 01-03 Kasım 2013 / 18:00	<ul style="list-style-type: none">Kent Müzesi: Fethiye Sarayı, Bursa'nın 3. BoyutuÇarşah Köyü: Çarşah Köyü Tarihi ve Gevge BölgesiÇarşah Köyü: Çarşah Köyü Tarihi ve Gevge BölgesiÇarşah Köyü: Çarşah Köyü Tarihi ve Gevge BölgesiÇarşah Köyü: Çarşah Köyü Tarihi ve Gevge BölgesiÇarşah Köyü: Çarşah Köyü Tarihi ve Gevge Bölgesi

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin ilgili birimlerinde projeler devam etmektedir (CBS – BEBKA)

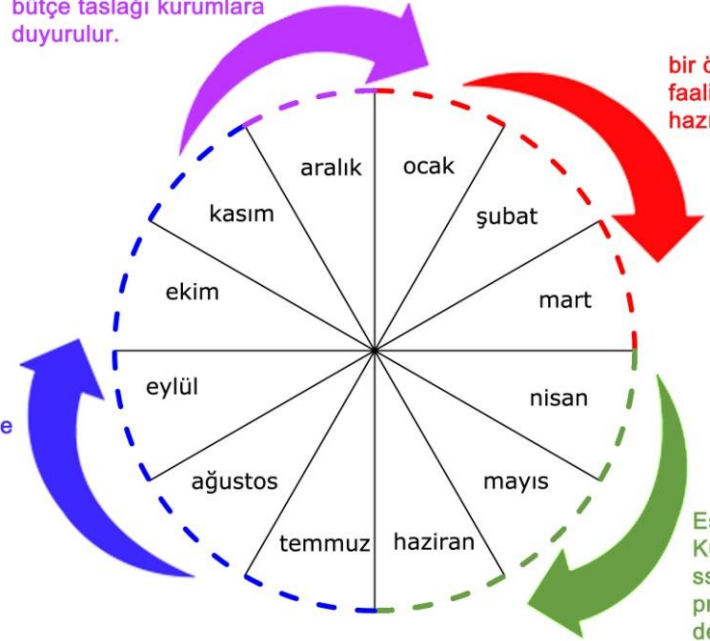

BEBKA Projesi

İlgili kurumlarla koordinasyon içinde 2014 yılının iş programı ve bütçesi üzerinde çalışmalar sürdürülmektedir.

Sonraki yılın Çalışma Programı ve Bütçe Taslağı kurumlarla birlikte hazırlanır.

Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu'na sunulur, onaylanan program ve bütçe taslağı kurumlara duyurulur.

bir önceki yılın faaliyet raporu hazırlanır.

Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu'na sunulur, sonraki yılın çalışma programında değerlendirmek üzere raporlanır.

Dünya Miras Listesi'ne kabul edilebilmek için sadece Türkiye'de değil tüm dünyada takip edilmesi gereken **uzun ve zorlu bir süreç** bulunmaktadır. Ancak, önemli olan sadece listeye girmek değil, bu alanların listede varlığını başarılı bir biçimde **sürdürebilmektir**.

Bu anlamda Bursa'ya güveniyoruz. **2200** yıl önce bir kent olarak kurulan, pekçok uygarlığın beşiği olan ve ilk kapsamlı haritası **1862** yılında yayımlanan **Bursa**, günümüzde yaşadığı olumsuzluklara karşın, ellerindeki çizgilerde **Ahmet Hamdi Tanpınar**'ın deyiimiyle "ikinci zaman"ı barındıran, tarihi süreci de içeren bir dinamikle yaşantısını sürdürmektedir.

**“Bursa’da bir eski cami avlusu,
Küçük şadırvanda şakırdayan su;
Orhan zamanından kalma bir duvar...
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakin bir günü.
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinde gülüyor bana derinden.
Yüzlerce çeşmenin serinliğinden
Ovanın yeşili, göğün mavisi
Ve mimarilerin en ilahisi.”**

BURSA

TÜM BU ÖZELLİKLERİ VE GELİNEREN SÜREÇLE
BİRLİKTE,

**“BURSA VE CUMALIKIZIK: OSMANLI
İMPARATORLUĞU’NUN DOĞUŞU”**

BAŞLIKLİ DOSYASIYLA

2014 YILINDA

**“UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ”NE
GİRMEYİ HEDEFLEMEDİR.**

Beni dinlediđiniz için teŖekkür ederim.

Prof. Dr. Neslihan Dostođlu

Bursa Alan BaŖkanı